

Tien beloften

een eigentijdse herstelling van de Decaloog, gemaakt voor de KRO en gebruikt om de komende tijd inhoud te geven aan het thema 'het gevoel dat je wilt delen'. De vorm waarin de Tien Beloften worden gepresenteerd, maken ze ook goed bruikbaar voor een geloofsgesprek, in verschillende situaties en opzet, zoals...

... in de kinderdienst

Het Oecumenisch Leestooster van de Raad van Kerken heeft in de periode van 15 januari tot en met 26 februari 2006 een alternatief rooster over Deuteronomium. Dat gaat over de wetten, maar is voor kinderen niet makkelijk. Daarom heeft de redactie van Bonnefooi, werkschrift voor kinderdienst en gezinsviering, besloten die zondagen te besteden aan de Tien Woorden en daarin ook plaats te geven aan beeldmateriaal en teksten van de Tien Beloften. Een los nummer van Bonnefooi met dit materiaal kost 14 euro en is te bestellen op www.kinderdienst.nl

... in de catechese/het voortgezet onderwijs

Het beeldmateriaal kan worden gebruikt wanneer de in de kerk of op school gebruikte methode de Decaloog aan de orde stelt. Mocht er dan niet worden gekeken naar verschillende vertalingen of gevraagd worden naar een persoonlijke betekenis van catechisat of leerling, dan kan van onderstaande suggesties mogelijk gebruik kunnen worden gemaakt.

... als meditatief moment in liturgie of wekelijkse ontmoeting

Na een korte uitleg over ontstaan en werkwijze, wordt gevraagd voor de volgende bijeenkomst over de eerste belofte – die wordt voorgelezen of met de dvd vertoond - na te denken, je te laten inspireren en je gedachten kort op papier te zetten. De afbeelding kan worden afgedrukt in het kerkblad, op de website worden gezet of gewezen worden op de kaarten. Een kaart kan thuis worden neergezet op een goed zichtbare plaats, met een pen erbij om op de achterkant persoonlijke gedachten, gevoelens of vragen te schrijven of een persoonlijke aanvulling van de tekst.

Een aantal van die aantekeningen (of de hele kaart) kan worden meegenomen naar de volgende bijeenkomst. Daar wordt de tekst van de belofte herhaald en de reacties kunnen mondeling worden ingebracht, of in een kerkdienst van te voren worden ingeleverd en daar wordt door de voorgang(st)er een (anonieme) impressie van voorgelezen. Na het in een rustig tempo (op)lezen van de reacties, kan een stille moment worden afgesloten met het zingen van het lied De Tien Woorden (zie www.kerkboek.nl). Eventueel kunnen de reacties op een prikbord komen, waar iedereen na afloop langs kan lopen.

Dit meditatieve moment kan in die tien weken liturgisch de plaats krijgen van de Decaloog of de geloofsbelijdenis; bij bijeenkomsten van verenigingen, groepen, vergaderingen, tot zelfs de wekelijkse repetitie van de cantonij, kan het dienen als een afsluitend ritueel.

... als 'stille wand'-discussie

Hang de posters of kaarten op in een ontmoetingsruimte van de kerk. Leg daarbij een aantal blokkjes met zelfklevende MeMo-blaadjes en pennen. Laat de mensen in een dienst of via het kerk/patrochieblad weten, dat zij op de afbeeldingen, teksten en op elkaar kunnen reageren door commentaar op die blaadjes te schrijven en dat bij de posters of kaarten te plakken. Na ongeveer een maand, of als er voldoende commentaar is binnengekomen, kan er (na een kerkdienst) een rondgang worden gemaakt om te kijken welke reacties er zijn gekomen, eventueel met commentaar/discussie van de deelnemers. Er kan ook een speciale avond worden belegd waarin dit wordt gedaan, zeker als er veel is gereageerd.

... in gesprekskring, vrouwenvereniging of toerustingsavond

De gespreksleid(st)er kan goede informatie krijgen in het boek 'Tien klinkende Woorden' van ds. Wim R. van der Zee, waar naar wordt verwezen op verschillende plaatsen in deze verwerking, incl. de betreffende pagina('s) in dat boek.

Al naar gelang de groep en bijeenkomst kan alles in een samenkomst worden gedaan of worden gesplitst in twee stukken (intro en Beloften 1-4 de eerste keer; Beloften 5-10 en afronding de tweede keer).

Introductie

Begin de ontmoeting met het (laten) voorlezen van Exodus 20, 1-17 uit een aantal verschillende bijbelvertalingen (zie verderop). Kies daarbij in ieder geval een oude, een vertaling uit de vorige eeuw, een nieuwe vertaling en een navertelling voor jongeren (BeeldSpraak of Groeibijbel).

Vraag de mensen een keuze te maken welke tekst hen het meest raakt.

Ontstaan

Vertel of vraag of iemand wil vertellen hoe deze geboden zijn ontstaan. (vdZ 10)

Op welke manier zijn die voor ons van belang geworden? (vdZ 11)

Er zijn drie benamingen: Tien Geboden, Tien Woorden, Tien Beloften, maakt het verschil hoe ze worden genoemd? (vdZ 12)

Is het toevallig, bewust dat er tien zijn? (vdZ 12)

Neem een vertaling, en laat twee mensen één voor één de protestantse en katholieke indeling oplezen (zie bijlage en vdZ 23-24). Leg uit hoe dat is ontstaan en waarom het nu wordt genoemd – er wordt gewerkt met KRO-materiaal met de katholieke indeling.

Beloften

De KRO heeft gekozen om met de Tien Woorden te werken en heeft hiervan een eigen vertaling laten maken. Vertel waarom de KRO dit gekozen heeft als thema, zie bijlage. Waarom beloften?

KRO: In de KRO-vertaling ligt de nadruk niet op het dwingende van de oude Geboden-teksten, maar op de uitdaging die er voor iedereen van uitgaat. Geen bevel van bovenaf, maar een appèl op iedereen, een keuze die je vanuit jezelf doet. In de campagne wordt niet over 'geboden' gesproken, maar over 'beloften' – beloften ten opzichte van jezelf, je medemens, je schepper. Daarom, als voorbeeld, luidt het gebod 'Gij zult tegen uw naaste niet vals getuigen' in de KRO-campagne nu 'ik ben eerlijk'. En 'Gij zult niet stelen' is nu 'ik heb genoeg'.

Tien Beloften

Lees het eerste gebod helemaal en noem dan de eerste belofte en vraag om een reactie....

Is dit de kern, is dit voldoende?

Laat de afbeelding erbij zien. Mocht je de DVD hebben en een beamer, kan je ook het filmpje tonen.

Wat zie je?

Wat doet het beeld je, vraag reacties....

Past het bij de tekst?

Maakt de leeftijd van de schrijver nog iets uit?

Wat stoort je het meest?

Wat vind je het mooist?

Stel er staan drie puntjes achter de zin, dus je mag het afmaken, schrijf dat eens op.

Vraag wie de toevoeging wil voorlezen en laat een korte gedachtewisseling volgen.

Achtergrondinformatie (vdZ 16-30)

Herhaal dit telkens met de andere beloften (vdZ 31-102)

- 1 **God is er**
(Ik ben de Heer, uw God. Gij zult geen afgoden vereren, maar Mij alleen aanbidden en boven alles beminnen)
- 2 **ik eerbiedig**
(Gij zult de Naam van de Heer, uw God, niet zonder eerbied gebruiken)
- 3 **deze dag is heilig**
(Wees gedachtig, dat gij de dag des Heren heiligt)
- 4 **ik respecteer mijn afkomst**
(Eer uw vader en uw moeder)
- 5 **ik wil leven**
(Gij zult niet doden)
- 6 **ik ben trouw**
(Gij zult geen onkuishheid doen)

- 7 **ik heb genoeg**
(Gij zult niet stelen)
- 8 **ik ben eerlijk**
(Gij zult tegen uw naaste niet vals getuigen)
- 9 **mijn liefde is puur**
(Gij zult geen onkuishheid begeren)
- 10 **ik ben dankbaar**
(Gij zult niet onrechtvaardig begeren, wat uw naaste toebehoort)

Na de tiende belofte een samenvattend discussie met als inleidende vragen:
 Het geheel overziende, wat vonden jullie van deze teksten en beelden?
 Wie zou deze kaarten wel mee naar huis willen nemen om als inspiratie ergens neer te zetten?

(zorg voor voldoende kaartensets om aan de mensen te verkopen)
 Zou het jongeren ook aanspreken? mensen die niet meer in de kerk komen?
 Wat vinden jullie van deze platen op billboards langs de toegangswegen van plaatsen?
 Wat vinden jullie van de korte filmpjes of televisie?
 Wat vinden jullie van het feit dat de KRO hiermee zo naar buiten komt?
 Ten slotte, als ik de KRO namens jullie voor deze activiteit een schoolcijfer zou moeten geven, wat moet dat dan worden? (Noteer de cijfers en bereken het gemiddelde en stuur dat per email naar KRO Servicelijn HYPERLINK "mailto:business.affairs@kro.nl")

Als er tijd voor is, kan ook nog een verbinding worden gemaakt naar de Tien Woorden uit het joodse geschiedenisboek en het gedeelte uit de Koran (zie bijlagen)

Sluit af met het zingen van het Tien Woorden-lied of als dat te moeilijk is, de Tien Woorden van Wirm van der Zee (vdZ 12-13).

... in de geloofopvoeding, een kring van jonge ouders

Begin de ontmoeting met het (laten) voorlezen van Exodus 20, 1-17 uit een aantal verschillende kinderbijbels en populaire vertalingen als BeeldSpraak, Groot Nieuws. (zie bijlage).

Vraag welke vertelling hen het meeste aanspreekt en waarom?

Weten ze nog uit welke kinderbijbel ze zelf zijn voorgelezen, hebben gelezen.

Heeft dat invloed? Vertrouwde woorden en beelden, plaatjes.. weten ze daar nog iets van.

Ga vervolgens verder met ontstaan en beloften uit bovenstaande schets, maar vraag daarbij telkens naar de twee slag: voor jezelf en voor je kind.

Bij de beloften kun je ook nog doorvragen of beeldmateriaal belangrijk is?

en of zulke kaarten ergens op een vaste plek in woonkamer of ... het geloofsgesprek kunnen bevorderen?

Materialen:

Er zijn posters die kunnen worden opgehangen in een schoollokaal of kerkelijke ontmoetingsruimte (voor catechese, jeugdwerk, gesprekskringen). Er is een dvd met afzonderlijk iedere belofte, om te gebruiken in een gesprek of tijdens de liturgie, en 'the making of...' over de achtergronden van de campagne en de manier waarop de films zijn gemaakt. Ten slotte zijn er tien grote kaarten (A5) voor individueel gebruik of als beeldmateriaal bij de gesprekken.

Posters en dvd zijn op aanvraag gratis verkrijgbaar bij de Serviceafdeling van de KRO.

De set van 10 kaarten kost 9,90;

de beschrijving van verwerkingsmogelijkheden is gratis bij aanschaf van een set kaarten;

Tien klinkende woorden kost 12,50;

Bonnefooi Advent-Kerst 2005 kost 13,50, leverbaar vanaf september;

Verkrijgbaar bij www.kerkboek.nl, postbus 8471, 3503 RL Utrecht tel. 030 2936807.

*bestelling tot 45 worden belast met €2,50 portokosten

Te gebruiken vertalingen en een lied

Vertalingen:

Staten Vertaling (1637)
Lutherse vertaling (1896)
Petrus Canisius (1929)
NBG-vertaling (1951)
Willibrord (1978)
Groot Nieuws Bijbel (1982)
Naardense Bijbel (2004)
Nieuwe Bijbelvertaling (2004)

Jongerenbijbel:

Beeldspraak (2002)

Kinderbijbels:

Startbijbel (1989)
Groebijbel (2000)
Het hoogste Woord (2003)

Onderwijs:

Groot Vertelboek voor de Bijbelse Geschiedenis (1938)
Van Adam tot Ezra, joods geschiedenis boek (1955)
Koran (1953), hoofdstuk 17, 23-39

Lied

De Tien Woorden, tekst Tom Naastepad, melodie Willem Vogel,
uit: De Woorden gezongen (1982)

De KRO en de Tien Beloften (verantwoording van website)

Deze verwerkingen zijn gemaakt door medewerkers van theologische uitgeverij Narratio te Gorinchem. Op www.narratio.nl zijn ook de vertalingen als PDF zijn te downloaden.

Statenvertaling 1637

1. Toen sprak God al deze woorden, zeggende:
2. Ik ben de Heere uw God, Die u uit Egypteland, uit het diensthuis, uitgeleid heb.
3. Gij zult geene andere goden voor Mijn aangezicht hebben.
4. Gij zult u geen gesneden beeld, noch eenige gelijkenis maken, van hetgeen boven in den hemel is, noch van hetgeen onder op de aarde is, noch van hetgeen in de wateren onder de aarde is.
5. Gij zult u voor die niet buigen, noch hen dienen, want ik, de Heere uw God ben een ijverig God. Die de misdaad der vaderen bezoek aan de kinderen, aan het derde, en aan het vierde lid dergenen, die Mij haten;
6. En doe barmhartigheid aan duizenden dergenen, die Mij liefhebben, en Mijne geboden onderhouden.
7. Gij zult den naam des Heeren uws Gods niet ijdelijk gebruiken; want de Heere zal niet onschuldig houden, die Zijnen naam ijdelijk gebruikt.
8. Gedenk den sabbatdag, dat gij dient heiligt.
9. Zes dagen zult gij arbeiden en al uw werk doen;
10. Maar de zevende dag is de sabbat des Heeren uws Gods, dan zult gij geen werk doen, gij, noch uw zoon, noch uwe dochter, noch uw dienstknecht, noch uwe dienstmaagd, noch uw vee, noch uw vreemdeling die in uwe poorten is;
11. Want in zes dagen heeft de Heere den hemel en de aarde gemaakt, de zee en al wat daarin is, en Hij rustte ten zevenden dage; daarom zegende de Heere den sabbatdag, en heiligde denzelve.
12. Eert uwen vader en uwe moeder, opdat uwe dagen verlengd worden in het land, dat u de Heere uw God geeft.
13. Gij zult niet doodslaan.
14. Gij zult niet echtbreken.
15. Gij zult niet stelen.
16. Gij zult geene valsche getuigenis spreken tegen uwen naaste.
17. Gij zult niet begeeren uws naasten huis, gij zult niet begeeren uws naasten vrouw, noch zijnen dienstknecht, noch zijne dienstmaagd, noch zijnen os, noch zijnen ezel, noch iets, dat uws naasten is.

Lutherse vertaling 1896

1. En God sprak al deze woorden:
2. Ik ben de Heer uw God, die u uit Egypteland, uit het diensthuis, gevoerd heb.
3. Gij zult geen andere goden voor mijn aangezicht hebben.
4. Gij zult u geen beeld noch eenige gelijkenis maken, noch van hetgeen boven in den hemel, noch van hetgeen beneden op de aarde, noch van hetgeen in het water onder de aarde is.
5. Aanbid ze niet en dien ze niet, want ik de Heer uw God ben een ijverig God, die de misdaad der vaderen bezoek aan de kinderen tot in het derde en vierde lid dergenen die mij haten,
6. en doe barmhartigheid aan vele duizenden, dengenen die mij liefhebben en mijne geboden houden.
7. Gij zult den naam van den Heer uwen God niet misbruiken, want de Heer zal niet ongestraft laten wie zijnen naam misbruikt.
8. Gedenk den sabbatdag, dat gij dien heiligt;
9. zes dagen zult gij arbeiden en al uw werk doen;
10. maar op den zevenden dag is de sabbat van den Heer uwen God, dan zult gij geen werk doen, gij noch uw zoon, noch uwe dochter, noch uw knecht, nog uwe dienstmaagd, noch uw vee, noch uw vreemdeling die in uwe poorten is:
11. want in zes dagen heeft de Heer hemel en aarde gemaakt, en de zee en alwat daarin is, en hij rustte op den zevenden dag; daarom zegende de Heer den sabbatdag en heiligde hem.
12. Gij zult uwen vader en uwe moeder eeren, opdat gij lang leeft in het land hetwelk de Heer uw God uw geeft.
13. Gij zult niet dooden.
14. Gij zult geen overspel doen.
15. Gij zult niet stelen.
16. Gij zult geen valsche getuigenis spreken tegen uwen naaste.
17. Gij zult niet begeeren uws naasten huis, gij zult niet begeeren uws naasten huisvrouw, noch zijnen knecht noch zijne dienstmaagd, noch zijnen os noch zijnen ezel, noch iets dat uws naasten is.

Petrus Canisius 1929

1. Toen sprak God alles wat volgt:
2. Ik ben Jahweh, uw God, die u uit Egypte, uit het slavenshuis heb geleid;
3. ge zult geen andere goden naast Mij hebben.
4. Ge zult u geen godenbeeld maken, noch enig beeld van wat in de hemel daarboven, op de aarde beneden, of in het water onder de aarde is.
5. Ge moogt ze niet aanbidden of dienen. Want ik, Jahweh, uw God, ben een naijverige God, die de zonden der vaders wreekt op de zonen, op het derde en vierde geslacht van hen, die Mij haten;
6. maar die genadig is aan het duizendste geslacht van hen, die Mij liefhebben en mijn geboden onderhouden.
7. Ge zult den naam van Jahweh, uw God niet ijdel gebruiken; want wanneer iemand de naam van Jahweh ijdel gebruikt, laat Hij dit niet ongestraft.
8. Gedenk den sabbat, dat ge die heiligt.
9. Zes dagen kunt ge werken en al uw arbeid verrichten,
10. maar de zevende dag is een sabbat voor Jahweh, uw God; dan moogt ge geen arbeid verrichten: gij zelf, noch uw zoon of uw dochter, noch uw slaaf, uw slavinvrouw, noch de vreemdeling die binnen uw poorten woont.
11. Want in zes dagen heeft Jahweh hemel, aarde en zee gemaakt, met al wat er in is, maar op de zevende dag rustte Hij. Daarom heeft Jahweh de sabbat gezegend, en hem voor heilig verklaard.
12. Eer uw vader en moeder, opdat ge lang moogt blijven in het land, dat Jahweh, uw God, u zal schenken.
13. Ge zult niet dooden.
14. Ge zult geen overspel doen.
15. Ge zult niet stelen.
16. Ge zult tegen uw naaste geen valse getuigenis afleggen.
17. Ge zult het huis van uw naaste niet begeren. Ge zult de vrouw van uw naaste niet begeren, noch zijn slaaf of slavinvrouw, noch zijn ezel, noch iets, wat uw naaste behoort.

Nieuwe vertaling NBG 1951

1. Toen sprak God al deze woorden:
2. Ik ben de Here, uw God, die u uit het land Egypte, uit het diensthuis geleid heb.
3. Gij zult geen andere goden voor mijn aangezicht hebben.
4. Gij zult u geen gesneden beeld noch enige gestalte van wat boven in den hemel noch van wat beneden op de aarde is
5. Gij zult u voor die niet buigen, noch hen dienen want Ik, de Here, uw God, ben een naijverig God, die de ongerechtigheid der vadersen bezoek aan de kinderen, aan het derde en aan het vierde geslacht van hen die Mij haten.
6. en die barmhartigheid doe aan duizenden van hen die Mij liefhebben en mijn geboden onderhouden.
7. Gij zult den naam van de Here, uw God, niet ijdel gebruiken, want de Here zal niet onschuldig houden wie zijn naam ijdel gebruikt.
8. Gedenk de sabbatdag, dat jij die heiligt;
9. zes dagen zult gij arbeiden en al uw werk doen;
10. maar de zevenden dag is de sabbat van de Here, uw God, dan zult gij geen werk doen, gij noch uw zoon, noch uw dochter, noch uw dienstknecht, nog uw dienstmaagd, noch uw vee, noch de vreemdeling die in uw steden woont.
11. Want in zes dagen heeft de Here de hemel en aarde gemaakt, de zee en al wat daarin is, en hij rustte op de zevende dag; daarom zegende de Here de sabbatdag en heiligde die.
12. Eer uw vader en uw moeder, opdat uw dagen verlengd worden in het land dat de Here, uw God, u geven zal.
13. Gij zult niet doodslaan.
14. Gij zult niet echtbreken.
15. Gij zult niet stelen.
16. Gij zult geen valse getuigenis spreken tegen uw naaste.
17. Gij zult niet begeren uws naasten huis, gij zult niet begeren uws naasten vrouw, noch zijn dienstknecht, noch zijn dienstmaagd, noch zijn rund, noch zijn ezel, noch iets dat van uw naaste is.

Willibrord 1978

1. Toen sprak God al de woorden die hier volgen:
2. 'Ik ben Jahwe, uw God, die u heb weggeleid uit Egypte, het slavenhuis.
3. Gij zult geen andere goden hebben, ten koste van Mij.
4. Gij zult geen godenbeelden maken, geen afbeelding van enig wezen boven in de hemel, beneden op de aarde of in het water onder de aarde.
5. Gij zult u voor hen niet ter aarde buigen en hun geen goddelijke eer bewijzen; want ik, Jahwe uw God, Ik ben voor hen die Mij haten een jaloezse God die de schuld van de vaders wreekt op hun kinderen, tot het derde en vierde geslacht,
6. maar voor hen die mij liefhebben en mijn geboden onderhouden een God die goedheid bewijst tot aan het duizendste geslacht.
7. Gij zult de naam van Jahwe uw God niet lichtvaardig gebruiken; want Jahwe laat degenen die zijn naam lichtvaardig gebruiken niet ongestraft.
8. Denk aan de sabbat, die moet heilig voor u zijn.
9. Zes dagen kunt gij werken en alle arbeid verrichten.
10. Maar de zevende dag is de sabbat voor Jahwe uw God. Dan moogt gij geen enkele arbeid verrichten: gij zelf niet, uw zoon niet, uw dochter niet, uw slaaf niet, uw slavin niet, uw dieren niet, zelfs niet de vreemdeling die bij u woont.
11. In zes dagen immers heeft Jahwe de hemel, de aarde, de zee met al wat er in is, gemaakt. Maar de zevende dag heeft Hij gerust en zo de sabbat gezegend, en tot heilige dag gemaakt.
12. Eer uw vader en moeder. Dan zult gij lang leven op de grond die Jahwe uw God u schenkt.
13. Gij zult niet doden.
14. Gij zult geen echtbreuk plegen.
15. Gij zult niet stelen.
16. Gij zult tegen uw naaste niet leugenachtig getuigen.
17. Gij zult uw zinnen niet zetten op het huis van uw naaste; gij zult uw zinnen niet zetten op de vrouw van uw naaste, niet op zijn slaaf, zijn slavin, zijn rund of zijn ezel, op niets wat hem toebehoort.

Groot Nieuws 1982

1. God gaf de volgende grondregels. Hij zei:
2. Ik, de Heer, ben jullie God. Ik heb je uit Egypte gehaald, uit dat slavenoord.
3. Houd er geen andere goden op na. Ik ben er immers.
4. Maak geen afgodsbeeld; niets van wat in de hemel, op de aarde of in het water onder de aarde is, mag je afbeelden.
5. Kniel voor zulke goden niet neer, vereer ze niet, want ik, de Heer, ben jullie God. Ik duld geen andere goden naast me. Wie zich tegen mij verzet zal ik straffen, hem en ook zijn nakomelingen, tot in de derde en vierde generatie.
6. Maar wie mij liefhebben en zich houden aan mijn geboden, die blijf ik trouw tot in de duizendste generatie.
7. Misbruik mijn naam niet. Want ik, de Heer, zal straffen wie mijn naam misbruikt.
8. Houd de sabbat in ere. Het moet een bijzondere dag voor je zijn.
9. Zes dagen heb je om te werken,
10. maar de zevende dag, de sabbat, is een rustdag die aan mij, de Heer, je God is gewijd. Verricht dan geen enkel werk. Dat geldt voor jezelf, je zoon en je dochter, je slaaf en je slavin. Het geldt ook voor je vee en voor de vreemdeling die in je stad woont.
11. Want in zes dagen heb ik de hemel, de aarde en de zee gemaakt en alles wat zij bevat, maar op de zevende dag heb ik gerust. Daarom heb ik de sabbat gezegend en er een bijzondere dag van gemaakt.
12. Heb eerbied voor je vader en je moeder. Dan zul je een lang leven hebben in het land dat ik, de Heer, je God, je ga geven.
13. Bega geen moord.
14. Pleeg geen overspel.
15. Steel niet.
16. Beschuldig niemand op valse gronden
17. Zet je zinnen niet op het huis van een ander, ook niet op zijn vrouw, zijn slaaf of slavin, zijn koe of zijn ezel, of op iets anders dat van hem is.

De Nieuwe Bijbel vertaling 2004

1. Toen sprak God deze woorden:
2. Ik ben de Heer uw God, die u uit Egypte, uit de slavernij heeft bevrijd.
3. Vereer naast mij geen andere goden.
4. Maak geen godenbeelden; geen enkele afbeelding van iets dat in de hemel hier boven is of van iets beneden op de aarde of in het water onder de aarde.
5. Kniel voor zulke beelden niet neer, vereer ze niet, want ik, de HEER, uw God, duld geen andere goden naast me. Voor de schuld van de ouders laat ik de kinderen boeten, en ook het derde geslacht en het vierde, wanneer ze mij haten; 6. Maar als ze mij liefhebben en doen wat ik gebied, bewijs ik hun mijn liefde tot in het duizendste geslacht.
7. Misbruik de naam van de HEER, uw God, niet, want wie zijn naam misbruikt laat hij niet vrijuit gaan.
8. Houd de sabbat in ere, het is een heilige dag.
9. Zes dagen lang kunt u werken en al uw arbeid verrichten, 10. maar de zevende dag, is een rustdag, die gewijd is aan de HEER, uw God; dan mag u niet werken. Dat geldt voor u, voor uw zonen en dochters, voor uw slaven en slavinnen, voor uw vee, en ook voor vreemdelingen die bij u in de stad wonen.
11. Want in zes dagen heeft de HEER de hemel en de aarde gemaakt, en de zee met alles wat er leeft, en op de zevende dag rustte hij. Daarom heeft de HEER de sabbat gezegend en heilig verklaard.
12. Toon eerbied voor uw vader en uw moeder. Dan wordt u gezegend met een lang leven in het land dat de HEER, uw God, u geven zal.
13. Pleeg geen moord.
14. Pleeg geen overspel.
15. Steel niet.
16. Leg over een ander geen vals getuigenis af.
17. Zet uw zinnen niet op het huis van een ander, en evenmin op zijn vrouw, op zijn slaaf, zijn slavin, zijn rund of zijn ezel, of wat hem ook maar toebehoort.

Naardense Bijbel 2004

1. God spreekt al déze woorden en zegt:
2. ik ben de ENE, God-over-jou, die jou heb uitgeleid uit het land van Egypte, uit het diensthuis.
3. Niet zal dit er voor jou wezen: ándere goden, bij mijn aanschijn!
4. Niet zul je voor jezelf maken een snijbeeld of welke gestalte ook die is in de hemelen boven, die is op de aarde beneden of die is in de wateren onder de aarde!
5. Niet zul je je voor hen buigen en niet zul je hen dienen; want ik, de ENE, God-over-jou, ben een naijverig God die onrecht van vaders aan zónen bezoekt, aan drie en vier generaties van hen die mij haten;
6. en die vriendschap bewijst aan duizenden: aan hen die mij liefhebben en mijn geboden bewaken!
7. Niet aanheffen zul je de naam van de ENE, God-over-jou, voor valse zaken; want niet ongestraft laat de ENE wie zijn naam aanheft voor valse zaken!
8. Gedenk de dag van de sabbat, -het rusten, door die te heiligen; een zestal dagen mag je dienen en al je werk doen, 9. maar de zevende dag is een sabbat voor de ENE, God-over-jou, over-jou,
10. niet doen zul je, welk werk ook: jij, je zoon, je dochter, je dienaar, je slavin, je vee noch de zwerver-te-gast die in je poorten is.
11. Want in zes dagen heeft de ENE de hemelen en de aarde gemaakt, de zee en al wat er in hen is, en hij hield rust op de zevende dag; daarom heeft de ENE de sabbatdag gezegend en hem geheiligd!
12. Eer je vader en je moeder, opdat je dagen lang mogen worden op de bloedrode grond die de ENE, God-over-jou, aan jou geeft!
13. Niet moorden zul je;
14. niet echtbreken zul je;
15. niet stelen zul je en
16. niet antwoorden zul je over je naaste als een getuige die liegt!
17. niet begeren zul je het huis van je naaste; niet begeren zul je de vrouw van je naaste, zijn dienaar, zijn slavin, zijn os, zijn ezel, ja, al wat van je naaste is!

Beeldspraak 2002

- ..... en vertelde ons wat JHWH via hem aan ons vertelt: Ik ben JHWH, ik ben er voor jou, ik heb je bevrijd uit de slaavernij.
- Vereer geen andere goden zodat je mij zou vergeten.
- Maak geen andere beelden om die als goden te vereeren. Ik ben een God met een sterk geheugen: wie me te na komt, die zal ik dwars zitten en ook zijn of haar kinderen. Maar wie van me houdt, die help ik en ook zijn of haar kinderen en kleinkinderen, achterkleinkinderen en achterachterkleinkinderen.
- Misbruik mijn naam niet voor onbenulligheden en dingen waar ik niks mee te maken heb.
- Zorg dat je de zevende dag van de week rust houdt, de andere zes mag je al je werk doen. En laat ook anderen niet voor je werken op de rustdag, ook de dieren moeten rust krijgen. Volg mijn voorbeeld: Ik heb in zes dagen de wereld gemaakt en daarna een dag rust genomen.
- Verbeeld jij je dus maar niet, dat jouw werk zo belangrijk is dat je geen rust kunt nemen.
- Heb eerbied voor ouderen, dan leef je lang.
- Dood niemand.
- Maak geen huwelijken kapot.
- Steel niet.
- Je mag een ander niet vals beschuldigen.
- Zet je zinnen niet op dat wat van een ander is!

Startbijbel 1989

1. God gaf de Israëlieten deze regels:
2. Ik ben de Heer, jullie God. Ik heb jullie laten wegtrekken uit Egypte, waar jullie slaven waren.
3. Jullie mogen geen andere goden vereren.
4. Jullie mogen geen godenbeelden maken. Ook mogen jullie geen afbeeldingen maken wat in de hemel, op de aarde of in het water onder de aarde is.
5. Jullie mogen niet neerknielen voor zulke beelden en ze niet vereren. Want ik ben de Heer, jullie God. Ik wil geen andere goden naast mij hebben. De kinderen, kleinkinderen en achterkleinkinderen van die mensen die mij haten, zal ik straffen.
6. Maar de nakomelingen van de mensen die van mij houden en die mijn voorschriften gehoorzamen zal ik altijd goed behandelen.
7. Jullie mogen mijn naam niet op een verkeerde manier gebruiken. Want wie dat doet zal ik straffen.
8. Denk aan de sabbat: dat moet een bijzondere dag voor jullie zijn.
9. Zes dagen van de week mogen jullie werken,
10. maar op de zevende dag niet. Die dag is de sabbat, een dag ter ere van de Heer. Niemand mag dan werken: jullie niet, jullie zonen en dochters niet, jullie slaven en slavinnen niet, jullie dieren niet en ook de vreemdelingen die bij jullie wonen niet.
11. Want in zes dagen heb ik de hemel en de aarde gemaakt en de zee met alles wat daarin is. Maar op de zevende dag rustte ik uit van mijn werk. Daarom heb ik die dag gezegend en er een bijzondere dag van gemaakt.
12. Behandel je vader en je moeder op de goede manier. Dan zul je lang leven in het land dat ik jullie geven zal.
13. Je mag niemand vermoorden.
14. Je mag je vrouw of man niet ontrouw zijn.
15. Je mag niet stelen.
16. Je mag aan de rechters geen leugens over iemand vertellen.
17. Je moet niet iets willen hebben wat al van een ander is: zijn huis, zijn vrouw, zijn slaaf of slavin, zijn koe of ezel, of wat dan ook.

Groeibijbel 2000

Ik ben jullie God. Ik heb een onuitsprekelijke naam. Zeg daarom maar gewoon 'Heer' tegen me, maar het mag ook iets anders zijn: de Eeuwige, de Aanwezige, de Heilige. Bedenk maar een naam die bij mij past. Als je maar weet dat ik je uit Egypte heb gebracht, het land waar je niemand bent. Als je maar beseft, dat je voor mij geen slaaf bent, maar een verantwoordelijk mens. Daarom durf ik ook wat van jou te vragen:

Voor jou mag er naast mij geen andere god of godin in je leven zijn.

Je mag voor jezelf geen beeld maken van een hemelichaam, een mens of dier om daarmee een god neer te zetten. Ook niet iets wat daarop lijkt. Je moet niet denken dat je mij kunt vangen in een afbeelding of kunt manipuleren. Jij hoeft geen beeld van mij te maken, dat heb ik al gedaan: dat ben jij. Ik beschouw jou als mijn geliefde en ik wil je niet delen met een ander.

Mijn naam gooï je niet in vloekformules te grabbel om een ander te beschadigen of om er zelf beter van te worden. Ik wil door jou niet worden gebruikt.

De werkweek heeft zes dagen, de zevende dag is de rustdag. Daar loopt de week op uit. Die rustdag moet een deel zijn van je weekritme. Werken is namelijk niet het doel in je leven. En je moet de zwaksten zo beschermen, dat ze ook een dag rust hebben.

Gun je vader en je moeder een goede oude dag. Als jouw kinderen zien, dat jij voor je vader en moeder zorgt als ze dat niet meer voor zichzelf kunnen, dan weten je kinderen hoe dat moet en zorgen ze later ook voor jou.

Denk niet dat je zomaar over het leven kunt beschikken. Daar heb je het recht niet toe, want dat leven heb ik gemaakt en het is van mij.

Blijf uit de relatie of het huwelijk van een ander.

Steel niet: geen geld of goed. Meer nog: mensen en hun gevoelens zijn geen handelswaar. Levensgevaarlijk is dat. Probeer niet door liegen, halve of bijna waarheden mensen of dingen naar je hand te zetten.

Wees niet jaloers op het geluk of het bezit van een ander en speel niet met de gedachte hoe je dat in handen kunt krijgen.

Het hoogste woord 2003

..... en luisterden naar de tien geboden, de leefregels die God haar gaf.

: Ik ben jullie God, die jullie uit Egypte bevrijd heeft. Ik ben de enige God. Je mag geen andere goden aanbidden.

: je mag geen beelden maken om te aanbidden, want ik ben een jaloerse God.

: je mag de naam van God alleen gebruiken om Hem te eren, niet om te vloeken.

: zoals ik de wereld schiep in zes dagen en de zevende rustte, zo moeten jullie rusten op de zevende dag, om van de schepping te genieten.

: je moet je vader en moeder altijd in ere houden.

: doden kan soms nodig zijn, maar moorden mag nooit.

: je mag niet verliefd worden op een man of een vrouw die al getrouwd is met een ander.

: je mag niet stelen.

: je mag niet liegen en je moet je altijd aan je woord houden.

: Je mag niet jaloers zijn, en niet verlangen naar iets wat van een ander is.

Groot Vertelboek voor de Bijbelse Geschiedenis (1938)

Maar zij luisterden en hoorden de stem tien wetten, toen geboden afkondigen:

- 1 Gij zult geen andere goden voor mijn aangezicht hebben.
2. Gij zult geen afgodsbeelden maken en u voor die niet buigen noch hen dienen.
3. Gij zult Gods naam niet misbruiken.
4. Gedenk de sabbatdag, dat gij die heiligt: zes dagen zult gij arbeiden en al uw werk doen; maar de zevende dag is de sabbat van de Here uw God; dan zult gij geen werk doen, gij noch iemand van uw gezin. Want in zes dagen heeft de Here de hemel en de aarde gemaakt, de zee en al wat daarin is, en Hij rustte op de zevende dag; daarom zegende de Here de sabbatdag en heiligde die.
5. Eer uw vader en uw moeder, opdat uw dagen verlengd worden in het land dat de Here, uw God, u geven zal.
6. Gij zult niet doodslaan.
7. Gij zult trouw zijn in het huwelijk.
8. Gij zult niet stelen.
9. Gij zult niet liegen en kwaadspreken.
10. Gij zult niet begeren, wat van uw naaste is

Joods geschiedenisboek Van Adam tot Ezra 1955

.... en toen sprak God de Tien Geboden

1. Denk er altijd aan dat er één God bestaat; Hij heeft ons volk uit Egypte bevrijd.
2. Je mag alleen God dienen en van niets of niemand afgodsbeelden maken.
3. Je mag de naam van God niet zo maar, zonder reden, uitspreken.
4. Heilig de zevende dag van de week, de Sabbath en vericht op deze dag geen werk.
5. Je moet je vader en je moeder altijd gehoorzamen.
6. Je mag niemand doden.
7. Je mag niet met een vrouw trouwen, die al getrouwd is.
8. Je mag niet stelen.
9. Je mag niet liegen.
10. Je mag niet jaloers zijn.

doch spreek tot hen een welgevallig woord.
En wees teder voor hen in erbarming. En zeg: Mijn Heer, ontfem u over hen daar zij mij opvoedden toen ik jong was.”
Uw Heer weet het best, wat in uw gedachten is; indien gij goed zijt dan voorwaar is Hij Vergevensgezind jegens degenen die zich bekeren.

Geef de verwanten, de armen en de reiziger het hun toekomende, maar verkwist het niet.
Voorwaar, de verkwisters zijn de broeders der duivelen en de duivel is ondankbaar jegens zijn Heer. En indien gij u van hen afwendt zoekende de barmhartigheid van uw Heer waarop gij hoopt, spreek tot hen een vriendelijk woord.

En houd uw hand niet op uw zak, noch open haar al te wijd, anders zult gij nederzitten in zelfverwijt en spijt.
Voorwaar, uw Heer vergroot en beperkt het levensonderhoud voor wie het Hem behaagt. Voorzeker Hij kent en ziet zijn dienaren goed.

En doodt uw kinderen niet uit vrees voor armoede. Wij zijn het die in hun behoeften en in de uwe voorzien. Voorwaar, hen te doden is een grote zonde.

En houdt u verre van overspel; want het is een afschuwelijke zaak en een slechte weg.

En doodt niemand die Allah heilig heeft verklaard, tenzij het met recht geschiedt. En wie onrechtvaardig is gedood, aan diens erfgenaam hebben Wij zeker gezag verleend, doch laat hem bij het doden niet buitensporig zijn, want hij wordt (door de wet) gesteund.

En raakt het eigendom van de wees niet aan dan op de beste wijze tot hij zijn meerderjarigheid heeft bereikt. En vervult het verbond; want gij zult omtrent het verbond worden ondervraagd.

En geeft volle maat wanneer gij meet en weegt met een zilveren weegschaal; dat is goed en uiteindelijk het beste.

En volgt niet datgene waarvan gij geen kennis bezit.
Voorwaar, het oor, het oog en het hart – al deze zullen worden ondervraagd.

En wandel niet hoogmoedig op aarde rond want gij kunt de aarde niet doen spijten, noch kunt gij bergen in hoogte evenaren.

Het kwade van dit alles is verwerpelijk in de ogen van uw Heer.

Koran (1953) Banie – Isra'iel 23-39

Stel geen andere God naast Allah, anders zult gij vernederd en verlaten nederzitten.

Uw Heer heeft u bevolen, zeggende: „Aanbidt niemand anders dan Mij en betoont vriendelijkheid jegens de ouders. Indien één hunner bij u een hoge leeftijd bereikt of beiden doen dit, zeg dan nimmer tot hen „Foel!” noch stoot hen af,

De Tien Woorden

1 Dit is mijn woord: Ik ben uw God,
Ik schreef u in mijn hand
en nam u in het duis - ter lot
weg uit E - gyp - te - land.

2. Dit is mijn woord: mijn woord van eer verdraagt geen tegenspraak van goden naast Mij, van geen Heer die jij hebt groot gemaakt
3. Dit is mijn woord: mijn hoge Naam staat voor uw leven in, maar neem mijn glorie niet te baat voor eigen laag gewin.
4. Dit is mijn woord: een dag van rust zij aan uw werk gesteld, de Sabbat is mijn grote lust die al uw dagen telt
5. Dit is mijn woord: houd hoog in eer ouders en vroeger tijd: dat jij begin en einde leert en vol van vruchten zijt.
6. Dit is mijn woord: bedrijf geen moord het leven komt van Mij, hebt jij niet Habels kreet gehoord? Sta dan uw broeder bij.
7. Dit is mijn woord: uw vlees, uw vrouw is u tot heerlijkheid. blijf aan uw sieraad steeds getrouw, zij kroont uw levenstijd
8. Dit is mijn woord: steel niemands goed en weeg met rechte maat, het land geeft u in overvloed zo jij mijn wegen gaat.
9. Dit is mijn woord: geen leugen zal uw naaste voor 't gerecht besmeuren en hem zijn tot val als jij uw woorden zegt.
10. Dit is mijn woord: begeer niet wat uw naaste toebehoort, want Gij behoort aan Mij, uw God, Ik bind u aan mijn woord!

Tekst: Th.J.M. Naastepad
Melodie: Willem Vogel, 1982
uit: De Woorden gezongen, 1982

De KRO en de Tien Beloften

De KRO heeft gezocht naar een eigentijdse en aansprekende vertaling van die tien geboden, naar woorden die aansluiten bij het gevoel van vandaag: niet zozeer de bevelen van bovenaf, maar positieve leefregels die de verantwoordelijkheid erkennen voor de keuzes die je moet maken in het leven, en voor het goed en kwaad in onze samenleving. Geen commandment (verplichting die je opgelegd krijgt; bevel, verbod), maar commitment (verplichting die je op je neemt, belofte, betrokkenheid). De Tien Geboden moeten niet bevogdend en vrees-aanjagend ervaren worden, maar moeten een appel doen op hart en verstand. Geen bevelen om je schuldig over te voelen, maar woorden die je positief accepteert als leidraad in je leven: ze zijn een belofte die je zelf doet, een handreiking voor het eigen geweten, een vanzelfsprekende verantwoordelijkheid voor het eigen leven, voor wie je bent als mens. Wie de Tien Woorden niet als verplichtingen maar als een positieve vanzelfsprekendheid kan aannemen, komt dichterbij de eigen identiteit, het eigen mens-zijn. En bij God.

Wegwijzers

De Tien Geboden horen ten nauwste bij de wortels van de KRO. Als katholiek-maatschappelijke organisatie die gelooft dat ze een functie in deze samenleving heeft, vindt de KRO het zijn plicht om een rol te spelen als wegwijzer, als plaatser van (geestelijke) richtingborden. En eigentijdse aandacht voor de geboden hoort daar bij.

De KRO wil vanuit de katholieke traditie streven naar een humane samenleving, gebaseerd op respect voor cultuurverschillen, op gemeenschapszin, pluriformiteit, diversiteit, solidariteit en menselijke maat. En daarbij zijn radio, televisie, internet, gidsen enz. middelen – en geen doel op zich – om het doel te realiseren. De drie terreinen waarop de KRO inhoudelijk extra de nadruk wil leggen zijn: spiritualiteit, zorgzame samenleving, en educatie.

Nodig? Meer dan ooit

Zijn die Tien Geboden nog wel nodig? In deze tijd met z'n discussies over waarden en normen, is het antwoord beslist 'ja'. Een enquête in 2003 van de internet-site katholieknederland.nl leerde, dat driekwart van de Nederlanders de Tien Geboden nog altijd actueel vinden. "En meer dan ooit" werd vaak toegevoegd. Ze zijn en blijven tien fundamentele waarden. Ze zijn ook de basis voor de Universele Rechten van de Mens. Alleen: de bijbel is een boek dat er om roept geïnterpreteerd en besproken te worden. Geloven is immers niet een zaak van alleen maar de geboden en verboden opvolgen die vroeger ooit zijn geformuleerd. Die oude 'geboden' blijven wel de tijdloze kern van het geloof, maar zijn niet zo zeer de moeite waard om vandaag de dag onder de aandacht gebracht te worden, in een actuele context. En ook in nieuwe woorden.

Verantwoording op de website
Illustraties © KRO 2005